

Utvärdering av spetsprojektet för smidigare författningar

Övre gräns för det disponibla anslaget: 100 000 €

Tidsplan: 11/2018–06/2019

Beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Bakgrund

I regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering ställs upp följande mål för spetsprojektet för smidigare författningar: "medborgarnas vardag, företagsverksamhet, jordbruk, investeringar, byggande, sund konkurrens och frivilligverksamhet har förenklats i betydande grad genom att onödigt reglering har avvecklats, den administrativa bördan har gjorts lättare och tillståndsprocesser har gjorts smidigare". Målet är också att göra styrningen av författningspolitiken klarare, att lätta på regleringen och att öka användningen av andra styrmedel som alternativ till författningar.

Målen för spetsprojektet för smidigare författningar fastställs mer exakt i regeringens handlingsplan ([Statsrådets kansli 2015](#)) och dess uppdateringar. Enligt planen är målet att skapa en möjliggörande reglering, avveckla onödiga normer och lätta på den administrativa bördan. Dessutom ska medborgarnas vardag underlättas, konkurrenskraften förbättras samt tillträdet till marknaden och digitalisering främjas. Enligt handlingsplanen kan målen uppnås genom att i anslutning till statsrådet inrätta ett organ för konsekvensbedömning av lagstiftningen, genom att gallra i lagstiftningen och avveckla normer, föreskrifter och anvisningar på lägre nivå, genom att ge ett servicelöfte som gäller tillstånds- och besvärprocesser och göra dessa processer smidigare samt genom att minimera antalet besvär mellan myndigheterna.

Enligt regeringens handlingsplan ska gallringen och avvecklingen av författningar koordineras via en arbetsgrupp för genomförande av smidigare lagstiftning. Arbetsgruppen tillsattes den 24 september 2015 för mandatperioden 1 oktober 2015–31 mars 2019. I gruppen finns representanter för varje ministerium och för rådet för bedömning av lagstiftningen. Arbetsgruppen har kartlagt cirka 200 projekt som gäller smidigare lagstiftning och rapporterat om dem halvårsvis.

Behovsbeskrivning

I utredningen ska det bedömas hur och i vilken utsträckning spetsprojektet har bidragit till smidigare författningar, stött de övriga målen för projektet och lett till önskade effekter. Avvecklingen av normer och arbetet för smidigare författningar har varit övergripande verksamhet under denna regeringsperiod. Varje ministerium har haft makten och ansvaret för att genomföra spetsprojektet och de har aktivt deltagit i arbetet. Även i handlingsplanen från 2015 nämns det att resultaten bör utvärderas. Det är viktigt att en utomstående aktör utreder hur projektet har genomförts och vilka resultat och effekter det har gett upphov till.

Syftet med undersökningen är att klassificera och analysera den helhet som projekten utgör. Klassificeringskriterier kan vara till exempel målen för projekten och projektens omfattning. I fråga om målen är det viktigt att i klassificeringen och analysen göra en skillnad mellan medborgarnas, företagets och samhällets synvinklar. Effekterna bör utvärderas i den grad det i detta skede är

möjligt. I forskningsplanen ska presenteras en preliminär approach eller ram för klassificering och analys av den helhet som de 200 projekten utgör.

Inom ramen för spetsprojektet har använts olika uttryck, bland annat avveckling av normer, smidigare författningar, gallring i författningar, bättre lagstiftning, regleringsbörda och administrativ börda. I analysen och klassificeringen av projekten ska ingå en bedömning av hur dessa begrepp med anknytning till spetsprojektet har använts och uppfattats.

I enlighet med regeringsprogrammet har ett av spetsprojektets syften varit att utveckla tillstånds- och besvärprocesserna. Fler anmälningsförfaranden och elektroniska tjänster har införts inom olika förvaltningsområden när det gäller lagstiftningsprojekt. Också principen om ett enda serviceställe och frågan om handläggningstider under tillståndsprocesser har främjats. En övergripande utvärdering av resultaten av projektet och fortsatta åtgärder förutsätter en oberoende utvärdering även av dessa frågor. Som referens i undersökningen kan användas det servicelöfte som gäller tillstånds- och besvärprocesser och de mål och åtgärder som servicelöftet fastställer för ministerierna.

Frågan om lagstadgade handläggningstider ska behandlas separat i samband med utredningen av möjligheterna att utveckla tillståndsprocesserna.

Avsikten är att resultaten av utredningen ska användas för att utveckla ministeriernas lagberedning.

För närvarande genomförs en separat undersökning av hur arbetet i rådet för bedömning av lagstiftningen har kommit i gång, vilket innebär att frågan inte behöver behandlas i detta sammanhang. Dessutom är det i detta skede ännu för tidigt att bedöma effekterna på antalet besvär mellan myndigheterna.

Halvårsvisa rapporter om hur spetsprojektet har framskridit finns på webbplatsen norminpurku.fi. Materialet omfattar Exceltabeller om alla projekt enligt ministerium och årliga sammandrag av de viktigaste resultaten.

Forskningsfrågor:

Spetsprojekthelheten

- Hur har de 200 projekt som valts bidragit till uppnåendet av regeringsprogrammets mål?
- I hur stor utsträckning har projekten gällt avveckling av normer och i hur stor utsträckning har de gällt smidigare författningar?
- Har man lyckats skapa möjliggörande lagstiftning?
- Hur och i vilken utsträckning har regleringsbördan lättats och regleringen gjorts smidigare ur medborgarnas, näringslivets och förvaltningens synvinkel?
- Hurdana projekt har haft eller kan förväntas ha de största effekterna och varför?
- I hurdana projekt har de uppnådda eller förväntade effekterna varit små och varför?

Tillstånds- och besvärprocesserna

- Vilka författningsändringar har gjorts i syfte att utveckla tillstånds- och besvärprocesserna?
- Hur har författningsändringarna påverkat utvecklandet av tillstånds- och besvärprocesserna?
- På vilket sätt ska författningsändringarna enligt planerna lätta på processerna? Har dessa planer förverkligats?
- Skulle man i tillståndsprocesserna kunna tillämpa en enhetlig lagstadgad handläggningstid? Vad skulle detta förutsätta?

Utvecklingen av verksamheten

- Hur kan lagstiftnings- och förvaltningsverksamheten utvecklas i en positiv riktning i framtiden? Hur kan man bidra till bättre lagstiftning?
- Hur ska målen utformas och hur kan det fastställas uppföljningsindikatorer och mätkriterier för dem?
- Vilka faktorer har hindrat eller bromsat upp arbetet för smidigare författningar?
- Har detta spetsprojekt påverkat andra spetsprojekt?

Samband med genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Statsrådets strategier och planer:

[Regeringens handlingsplan: Plan för genomförande av spetsprojektet för smidigare författningar \(och uppdateringar\)](#)

Statsrådets kansli, 2015: [Handlingsplan för genomförande av spetsprojekten och reformerna i det strategiska regeringsprogrammet](#). Regeringens publikationsserie 14/2015.

Halvårsvisa rapporter om hur spetsprojektet framskrider (på finska)
<http://www.norminpurku.fi/hankkeet/>

Servicelöfte, 7.12.2016. Ministerarbetsgruppen för förnyade handlings sätt har bekräftat det [servicelöfte](#) (på finska) som gäller tillstånds- och besvärprocesser och som syftar till kundorienterad myndighetsverksamhet.

Utrednings- och forskningsverksamhet:

Rantala, K. m.fl., 2018: [Utvärdering och minskande av regleringsbördan](#). Publikationsserien för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 27/2018. [Mer information om projektet \(på finska\)](#)

Tuominen-Thuesen, M. m.fl., 2018: ["En in, en ut" -modellen i regleringsutveckling och -utvärdering](#). Publikationsserien för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 13/2018. [Mer information om projektet \(på finska\)](#)

Rapportering:

En slutrapport på finska, inklusive en sammanfattning på engelska.

En halvtidsrapport om de preliminära resultaten och iakttagelserna (mars 2019).

De som gör utvärderingen ska informera projektets styrgrupp om hur undersökningen framskrider och på särskilt överenskommet sätt rapportera om undersökningen i dess helhet.